

BÁCSMEGYEI NAPLÓ

Előfizetési árak:
Egész évre 12 kor., fél évre 6 korona
negyed évre 3 kor.

POLITIKAI NAPILAP
MEGJELENIK NAPONKINT REGGEL, KIVÉVE HÉTFON.

Szerkesztőség és kiadóhivatal
KLADEK és HAMBURGER könyvnyomdája
Batthyány-utca 5. sz.

Szabadka és az önálló vámterület.

Haladunk az önálló vámterület felé. Szívesen haladunk; Tisza István gróf épen olyan szívesen halad, mint akár Kossuth Ferenc vagy akármelyik magyar ember.

Hanem ha örömmel haladunk, akkor mindenkinek arra kell törekednie, hogy az önálló vámterület életbelépése után meg legyenek a boldogulhatás feltételei is. Szabadkának kötelessége ez.

Örömmel állapíthatjuk meg Szabadkán, hogy már dolgoznak a boldogulhatás feltételeinek biztosításán. A boldogulhatás első feltételének mi a pénzintézeteket tartjuk, amelyek hivatva vannak úgy a kereskedelmet és az ipart, mint a mezőgazdaságot is támogatni a fejlődésben, vagy ezen tényezők rendes működését biztosítani.

Néhány év óta pénzintézeteink eltértek attól az elvtől, hogy pénzeiket csak kamatokat biztosító eszköznek tekintsek. Fokozatosan modern hitelintézetekké alakulnak át. Erre a régi pénzintézeteinket különösen az újak keletkezése is kényszerítette.

Ezzel a feltétellel tehát meg lehetnének elégedve nem csak a fejlődés szempontjából, hanem azért is, mert a pénzintézetek szaporodásával Szabadkán fölöslegessé van téve az, hogy az önálló vámterület életbelépésével szaporodó forgalmi tőkét a központi nagy pénzintézetek decentralizációjával pótolják. Ebben a tekintetben tehát mi megtettük a szükségeset és talán elejét vettük annak is, hogy a kereskedelem, mely az ilyen átmeneti állapotokat leginkább megsínyli, közvetlen közelben ne találja meg a segédforrást addig is, míg természetes szimulékonyosságánál fogva az átmeneti állapothoz alkalmazkodhatott.

Nagyobb bajt nálunk az okozni, hogy ezen alakulás után fokozottabb mérvben szükséges szakképzettséget megadni mi magunk nem bírjuk, nem lé-

vén semmiféle kereskedelmi tanintézetünk sem. Régen hangoztatták már ezt a hiányt, de mindig eredménytelenül. Most ezt a hiányt egész nagyságában magunk előtt láthatjuk. És ha komolyan elmélkednek fölötté az illetékes körök, lehetetlen, hogy meg ne érleljék bennük az a feltevés, hogy ily szakintézet létesítésére teljes erővel kell törekedni.

Ez lenne tehát az első nagy feladat, melyet az önálló vámterület Szabadkára ró, Szabadka boldogulásának ugyyszólván nélkülözhetetlen feltételeként.

Iparunkra az önálló vámterület felállítására nagy hatást gyakorolni nem fog. Kis iparunk a helyi szükséglet fedezésére lévén szorítva, a változást észre sem veszi már csak azért sem, mert a nyers anyag gyári feldolgozása nem áll oly magas fokon, hogy ez eleinte a vámtételi különbözettel olcsóbb beszerzési forrást biztosítson. Ami gyárszerű iparvállalatok vannak és készülnek, azokra előnyös lesz az önálló vámterület; ilyen vállalatok a vasbutorgyár, a keményítőgyár, esetleg a Montallion-féle műszövőgyár, a műtrágyagyár, a lengyár, celoluidgyár, cement-anyagárugyár,

Iparunkra tehát külön feladatok, de külön nehézségek sem háramlanak.

Nagy, nehéz, kiszámíthatatlanul nehéz feladat vár azonban mezőgazdáinkra. Minden körülmény arra mutat, már a német kereskedelmi szerződésben kifejezésre jutott kölföldi törekvések is, hogy mezőgazdáink egy nemét a válságnak lesznek kénytelenek átküzdeni a mezőgazdaság minden ágára vonatkozólag. — Legszerencsésebbek azok a mezőgazdák lesznek, akik már mezőgazdasági gyárrakkal rendelkeznek.

Rövid cikk keretében nem foglalkozhatunk e válsággal részletesen, azt azonban meggyőződéssel ajánlhatjuk, hogy a válság által okozandó bajok könnyítése végett már most

tanulmányozzák behatóan a kérdést, nehogy késpdelmeskedésüknek bukásfélével adják meg az árát, mert a magyar termékek nélkülözhetetlenségéről elmondott dolgok jók jelszavaknak, de harci fegyvereknek egyetlen fabatkát sem érnek.

A képhez. Nagy föltűnést keltett a Házban az egyik újjászervezett szocialista képviselő: *Achim Mihály*. Szép száll és még fiatal ember, talán a legszebb férfi az egész házban. A pártok elhelyezése ez: Szélsőbalról az elnöki emelvényel szemben lévő pontig az ellenzék ül. Az újpárt és a néppárt, valamint a disszidensek a kulturminiszter és az igazságügyminiszter székei mögött helyezkedtek el. A szabadelvűpárt régi helyén ül, csak szűkebbre szorult. A szocialisták és a nemzetiségek a horvátok mellé kerültek balra.

Andrássy Bécsben. (Bud. Tud.) Mint értesülünk, *Andrássy Gyula* gróf ma Bécsbe utazik s holnap kihallgatáson jelenik meg ő Felsége előtt.

ORSZÁGGYULÉS.

A képviselőház első ülése.

— Sajáttudósítónktól. —
Budapest. febr. 17.

A képviselőház ma tartotta első ülését, már mint ma gyűltek össze a képviselők először a képviselőházban, amint ezt a házszabályok elrendelik.

És kora reggel már népesedett a Háznak tágas tája. Kiváncsiak tömege lepte el az országházhoz vezető utakat is, de a jegykiosztó irodát hiába ostromolták, megjelent az ismeretes táblácska: »Minden jegy elfogyott.

Kilenc óra van. A Báthori-utca irányától nagy zászlós deputáció vonul fel. A kecskemétiak jönnek, követjüket, Szappanos Ivánt kísérik, a képviselőháznak Madarász után legidősebb tagját. Ő volt az első képviselő, aki a Ház küszöbét átlépte.

Nyomában jöttek a tökbiek. Majd *Tóth János* az ellenzék háznagy jeleltje, majd *Szász József* a komáromiaknak ifju követe, utánnuk egy egész sereg új ember. A portás nagy zavarban volt. Senkit sem mert visszautasítani, mert nem tudta, vajjon nem képviselővel van-e dolga.

A honatyák első munkájukhoz fogtak. Helyeiket keresték.

A szabadelvűpártiak körül *Rosenberg Gyula* volt az első ember, a ki megjelent.

A folyosó is élénkül. Az emberek ismerkednek. *Podmanicky Frigyes* bárónak, a szabadelvűpárt elnökének sorba mutatják be a hiveket. Egy sereg idegen érkezik. A Reichsrat képviselői ezek, a kiket a kíváncsiság hozott ide Bécsből.

A függetlenségi párt grófjai *Károlyi István* gróf köré sereglenek.

A kép kaleidoszkopikusan változik.

A képviselők a terembe tódulnak.

A függetlenségi párt mezőnye a legnépesebb és az ellenzék helyei balról-jobbra a harmadik parcellát is elfoglalja.

A karzat is zsuffolásig megtelt. Csupa hölgy foglalja el az első sorokat, mintha színházi premiér volna.

A terem mozog, hullámszik, zajong.

Az elhelyezkedés egyre tart. *Bánffy Dezső* közvetlenül az igazságügyminiszter bársonyszéke mögé futott.

A miniszterek érkeztek meg: *Tisza István* gróf, *Lukács László*, *Tallian Béla*, *Nyiri Sándor*.

Amikor *Apponyi Albert* gróf a terembe lépett az ellenzék éljezéssel, tapsal fogadta.

Tíz óra tizenöt perc volt, a mikor *Csávossy Béla* szólásra emelkedett. Ugyanekkor jelent meg *Kossuth Ferenc*. Az ellenzék tapsba, éljenzésbe tört ki.

Az elnöki pódium üres még.

Csávossy Béla háznagy felkéri *Madarász Józsefet*, mint a Ház legidősebb tagját, foglalná el mint kor-elnök az elnöki széket. (Zajos éljenzés balról.)

Madarász József elfoglalja a kor-elnöki széket. (Éljen.)

Tisztelt képviselőtársaim! Midőn koromnál fogva, mint legidősebb, az elnöki széket elfoglalom, kötelességemnek tartom kinyilatkoztatást tenni, mielőtt a széket elfoglalom. Mindazt, amit a régi szabályaink és alkotmány értelmében — törvény ellen itt elkövettek, azt ezennel itt törvénytellennek nyilvánítom. (Zajos éljenzés az ellenzéken.) A Ház feladata leszen itélni, elevenek és holtak felett. Kijelentem azt is, hogy én csakis a régi házszabályok szerint fogok eljárni. Isten áldása legyen a Házon és ezen a hazán, annak az alkotmányos szabadság, a haza és

Spitzer Ignác

Vendéglőjében vasárnap este, színházi előadás után

tombola estély.

A practikus tombolatárgyak *Braun Jllés* üzleti ki-akatában láthatók

Az estélyen jó cigányzene-akar fog közreműködni.

a nemzet dicsőségét célzó intézkedésén. (Zajos éljenzés.)

Keglevich István: Kár volt ezzel nem kezdeni! (Nagy zaj az ellenzéken).

Madarász József felkéri a jegyzőket foglalják el helyeiket. Először azokat, a kik a 25 évet nem töltötték be.

Felkiáltások: Nincs!

Madarász József: A kik még nem 26 évesek!

Elsőnek Madarász fia, ifj. Madarász József jelelentezett, de ugyanakkor Teleky Pál gróf, Kerese György, Szunyogh Mihály, Kállai Tamás és Benyovszky Mór gróf.

Madarász József: A jegyzőkönyv hitelesítésével ifjabb Madarász Józsefet bizom meg és bejelentem, hogy a Ház megnyitását holnap tartjuk meg délelőtt tíz órakor. Most pedig az összeférhetetlenségi törvény első szakaszát olvastatom fel. Felkérem Szunyogh jegyző urat, olvassa fel.

Szunyogh Mihály felolvassa.

Madarász József: Felkérem a képviselő urakat, hogy holnapra mandátumaikat is elhozzák és az ülést berekesztem. (Zajos éljenzés az ellenzéken.)

Ezzel az ülés délelőtt 1/2 11 órakor véget ért.

A főrendiház délután 1 órakor rövid ülést tartott. Csekonics Endre gróf ajánlatára Szabó Miklóst mint legidősebb főrendet választották meg korelnöknek. Szabó elfogadván az elnöki széket, fölkérte a négy legfiatalabb főrendet a jegyzőségre, s ezután ajánlta, hogy a főrendiház holnap tartson ülést, melyen a királyi leirat felolvasása lesz a napirenden. Ezzel az ülés véget ért.

Wekerle programja.

Bécs, febr. 17.

Wekerle programja olyan eszméket foglal magában, amelyeknek alapján előreláthatólag sikerülni fog a kibontakozás.

Wekerle szintén azon véleményen van, hogy a válság csak az ellenzék segítségével oldható meg. De mindjárt hozzáteszi, hogy egy koalíciós miniszterium csak a pillanatnyi nehézségeket győzné le, de nem teljesíthetné a jövő nagy feladatait. Nézete szerint egy nemzeti és szabadelvű alapon álló új szabadelvűpártnak és egy erős kabinetnek kell kialakulnia, amely kabinetben Kossuth és Apponyi okvetlenül helyet foglaljon. A régi szabadelvűpárt kicsinyes bojkottpolitikáját végképp meg kell törni, mert ez a személyes bosszúpolitika az oka a meg-megújuló konfliktusoknak.

Wekerle jelszava: reform az egész vonalon. A választási reform programjának egyik sarkpontja. A választók számát 900.000-ról egy és fél millióra kívánja szaporítani, ugyancsak reformokat tart szükségesnek a községi és megyei választásoknál is. A főispáni intézmény megszüntetése is helyet foglal programjában.

Hozzáférhetőbbé óhajtja tenni a igazságszolgáltatást a nagy tömeg és a szegény néposztály részére. A közoktatásügy javítandó. A Vatikánhoz való viszonyunk a törvényes

alapra visszahelyezendő s ezzel állítassanak helyre mindama jogok, melyek Szent-István koronájának viselőjét megilletik.

A gazdasági es katonai kérdéseket illetőleg Wekerle elő akarja készíteni a gazdasági különváltást, de azt elsielni nem hajlandó. Előre megállapítandók azon feltételek, amelyek mellett a különváltás annak idején meg fog történni. Hogy ez az időpont mikor következik be, azt az idevágó kérdések lelkiismeretes és szorgos tanulmányozása fogja eldönteni.

Kereskedők és a házalási ügy.

A kereskedők körében igen sűrűn hangzanak fel panaszok a házalási ügy, valamint a házi ipari cikkekkel folytatott kereskedés terén mutatkozó s a kereskedelem érdekeit veszélyeztető visszáságok ellen.

A panaszok nagyrésze csak a házalási ügy tekintetében ezidőszert érvényben levő szabályok, főleg a házalási nyilt parancs rendszere reformja útján orvosolható, a mi viszont az ipartörvénynek égetően szükséges, tényleg folyamatban is levő módosításával van kapcsolatban.

Ilyen jellegű pl. az Ausztriával ezidőszert fenálló viszonyosság, amelynek eredménykép osztrák házalók osztrák árucikkkel hazánkat szabadon elárasztják.

De mutatkoztak oly visszaélések is, amelyek orvoslása, a ma érvényes szabályok keretében eszközölhető. Ez az eset pl. a felvidéki házalók tekintetében, a kiket széleskörű előjogaik tudvalevőleg a háziipari készítményeik tekintetében illetnek meg, de a kik ezen kedvezményt a hiányos ellenőrzés folytán gyártmányok, sőt sok esetekben külföldi gyártmányok elárúsítására használják fel. Ugyancsak a mai törvényes intézkedések keretében orvosolható és orvoslandó az a visszaélés, a mely a megrendelések gyűjtése tekintetében fenálló törvényes korlátok kijátszására irányul akként, hogy egyesek háziipari cikkek címe alatt hoznak forgalomba gyáriipari termékeket.

Az O m k e feladatának tartja a házalási ügy megfelelő törvényes rendezésének sürgetését, mint a mai törvényes szabályok keretében lehető és szükséges intézkedések kihasználását. Miután pddig ezen nagy jelentőségű kérdésben állásfoglalásuk előtt szükségesnek tartják a kérdésnek minél szélesebb alapon való tárgyalását az összes tagokat felkérdezték arra nézve:

1. Mily irányban volnának a házalási ügy tekintetében fenálló szabályok módosítandók?

2. Mennyiben és minő korlátok között tartandók fenn a felvidéki házalók részére biztosított kedvezmények?

3. Minő ellenőrzés volna alkalmazandó a felvidéki házalók visszaéléseinek elkerülése céljából?

4. Mennyiben tartandó fenn a háziipari cikkek részére a megrendelések gyűjtésének tilalma alól biztosított kivétel és minő intézkedések volnának szükségesek az e téren mutatkozott visszaélések meggátlására?

HIREK TÁJÉKOZTATÓ.

Szabadkai közkönyvtár és muzeum. Nyitva szerdán és szombaton délután 3-tól 6-ig. Vasárnap délelőtt 9-től 12-ig.

Országos vásár Szabadkán február 19. 20. 21. — Temerin február 19. — Pétervárad február 24.

Február 18. A szabadkai fűszer és kiskereskedők egyesületének táncvigalma a Pest-szálloda összes termeiben.

Február 19. A szabadkai építő iparosok körének közgyűlése a Gulner féle házban, Eötvös utca.

Február 19. A magyarországi építőmunkások szabadkai szakosztályának táncvigalma a Pest-szálloda összes termeiben.

Február 19. A szabadkai nemzeti Kaszinó rendező közgyűlése.

Február 22. A szabadkai pincéri karbálja a Nemzeti kaszinó éttermében.

Február 25. A Szóretetről címzett szabadkai nőegylet táncestéje a kereskedelmi egyesület (Nemzeti nagyszálló) helyiségeiben.

Február 25. M. á. v. szolgazemélyzet táncmulatsága a Spitzer Ignác-féle vendéglőben.

Február 26. A szabadkai „Világosság” című női asztaliársaság táncmulatsága a Szarvas vendéglőben.

Február 26. A kath. kör rendkívüli tisztújító közgyűlése.

Március 4. A szabadkai kereskedő ifjak társulatának táncmulatsága a kereskedelmi egyesület helyiségeiben.

Március 5. A Katholikus legényegylet farsangi bálja az egyesület helyiségeiben.

Március 6. A szabadkai általános munkásszervezet táncvigalma a Spitzer Ignác-féle vendéglőben.

Március 7. A m. á. v. alírszti kör műkedvelő szakosztályának hangversenyével egyb kötött házi estéje saját helyiségeiben.

Március 7. Nagy álarcos bál a Pest szálloda összes termeiben.

Március 9. Cigánybál, a Spitzer Ignác-féle vendéglőben.

— **Egyházmegyei hír.** A kalocsai érseki hatóság Sütő János baccszeniváni és Potz György regőcei káplánokat kölcsönösen áthelyezte.

— **Pénzüntézet elnökválasztás.** Városunk legifjabb pénzüntézte a „Szabadka és Vidéke Takarékpénztár Részvénytársaság” március hó 5-én vasárnap délelőtt 10 órakor a Pest szálló 1 száma szobájában megtartandó rendkívüli közgyűlésen fog intézeti elnököt választani.

— **A város nyerevénye.** Szabadka város közönsége, mint a képzőművészeti társaság tagja a legutóbbi műtárgy-sorsjáték alkalmával Peske Géza festőművésznek egyik szép alkotását nyerte meg. Az értékes festmény a napokban megérkezett és egyelőre a kulturügyosztály helyiségében nyert elhelyezést.

— **A kath. kör rendkívüli közgyűlése.** A helyben kath. kör folyó hó 26-dikán rendkívüli közgyűlést tart, melyen a tisztviselői kart választják meg. Amint halljuk, a régi elnökség leköszönt, hogy új emberek új erőket hozzanak a testületbe.

— **A Hartmann-féle iparvágány.** Közigazgatási bejárása ma délután eszközöltetett. A város részéről a bizottságban dr. Biró Károly polgármester elnökle alatt Szalay Mátyás főkapitány, Frankl István főmérnök és dr. Janiga János közigazgatási bizottsági tag vettek részt.

A „Szt Antal kenyere” kath. népkönyvtár-ra adakoztak: **Pertics Fehérné** urnő ivén: **Pertics Katalin** 4, **R. Mich Anna** 4, **Peruch Janye** 2, **Sztipich Teréz** 2, **Peruch Mária** 1, **Sztantics Mária** 1, **Kopunovich Margit** 1, **Peich Antonia** 1, **Szkenderovich Anna** 2 k. **Pertics Katalin** 40, **Sztipich Mária** 20 f. **Sztantich Dominika** 2, **Kujudzich Liza** 1, **Sztantich Anna** 1, **Sárcsevich Rozália** 1, **Crenkovicz Bára** 3, **Horvatecki P. Katalin** 2, **Kulundzich Helena** 1, **Dunch Csika** 4, **Sztipics Mária** 1, **Rómics Máce** 7 koronát, összesen 40 k. 60 fill.

Adományok az egyleti elnökségnél: **Rónai Dezső** 2 k. **Takács Boldizsár** 50 f. A nagy kaszinóban megtartott ifjusági bál rendezőségétől **30**, **Pertich Jozsef** (2-od izben) **10**, **Sztantics János** 4, özv. **Váli Béláné** 5, **N. N. 5 k** 40 fillért, összesen 55 k. 95 fill.

Paukovich Andorné urnő ivén: **Szabadkai Takarékpénztár és Népbank** 40, **Varga Ágoston** 2, **Hoffmann Ferenc** 1, **Raffay** 1, **Paukovich Andorné** 10, **Emanuel Gyözőné** 4, özv. **Kelemen Jánosné Nagy Teréz** 10, **dr. Manojlovics Vladiszlávné** 10, **Eperjessy Béláné** 4, **dr. Purgly Sándor** 5, **Közgazdasági bank részvénytársaság** 40, **Flatt Victor** 20, **Szabadkai Keresk. és Iparbank** 20, **Purgly Ferenc** 5, **Paukovich Andor** 4 koronát. Összesen 176 k.

Hidegh Árpádné urnő ivén: **Mlinerics Jánosné** 6, özv. **Hidasy Ferenczné** 4, **Racsman Jánosné** 4, özv. **Péter Venczelné** 1, **Milkó Mór** 1, **Kramarics Árpád** 3, **Csajkás Györgyné** 1, **Dungyerszki Antalné** 4, **Balázs P. Antal** 1, **Rittay János** 4, **Sztantics Barta Róza** 4, **Kápartí Gyuláné** 2 k. 40 f., özv. **Mucsy Tóbiásné** 4, **Mucsy Mariska** 4, **Máry Sándorné** 4, özv. **Kriegler Ádámné** 4, **Varga Gizella** 4, **Borbács Terézia** 1, **Racsmany Ferenczné** 1, **Molnár Gyuláné** 1 k., **Molnár Ilonka** 40 f. **Kaisler Lajosné** 1 k., **Nojcsékné** 40, **Legros Istvánné** 40 f., **Szibold József** 4, **Vaszilevics Nenádné** 6, **Kovács Sztrikó Györgyné** 4, **Dobák Pálné** 4, **Horváth Róza** 4, **Borza Antalné** 4, **Ágoston Amália** 4, **Hajtsunk Tamásné** 4 k., **Torma Ferenc** 40 f., **Szagmeiszter Ernőné** 4, **Gaal Jánosné** 4, **Petrik Mihályné** 2 k., összesen 102 kor.

Özv. **Pillich Lajosné** urnő ivén: **N. N. 1**, **Rukavina Nándorné** 4, **Pfann Gézáné** 4, **Pilich Lajosné** 4, **Lichtnekert Károlyné** 4, **Dr. Atzél Imre** 4, **Pillich Mariska** 2, **Kuluncsics Dánielné** 4, özv. **Jakobcsics Antalné** 4 k., összesen 31 kor.

Milassin Illésné urnő ivén: **Milassin Illés** 10, **Milassin Illésné** 10, **Dr. Patek Jenőné** 4 k., összesen 24 kor.

— **A zombori műkedvelő fényképészek kiállítása** május 18-án nyílik meg. Akik a kiállításon résztvenni óhajtának, forduljanak Krump Vilmos zombori tanárhoz, a kiállítás titkárához.

— **Beszüntetett vizsgálat.** A helybeli közbűvőhidon a múlt hó első napjaiban beállott óriási hideg nagyobb mérvű károkat okozott a gépek megrongálása következtében. **Dr. Biró Károly** polgármester **Pék Nándor** vágóhídi gépész ellen az esetleges mulasztások megállapítása végett vizsgálatot indított és az iratokat **Kovács János** fűtőházi főnöknek is kiadta véleményadás végett, aki azonban a felszerelés hiányosságának tulajdonította a géprészek romlását és a gépész szakképzettségét kielégítőnek találta. Ezek alapján a polgármester a vizsgálatot megszüntető határozatot hozott, egyben pedig javaslatba hozta, hogy a szükséges renoválásokra vonatkozólag a tanács saját hatáskörében mielőbb intézkedjék.

— **Gyilkosság kísérlete és öngyilkosság.** **Berits Rádó** szablyai napszámos már évek óta haragosa **Ban Obrád** szablyai kanásznak. Gyűlöletét az idő csak fokozta, mely hó 14-én végzetessé vált saját magára. **Berits Rádó** tudta, hogy az említett napon délelőtt ellensége a falu végén levő lakásából a községbe megy és utja az Alsó-utcában fekvő háza mellett viszi. Revolverrel lesbe állt és mikor **Bán** délelőtt 8 óra tájban ar. a ment. — **Meghalsz gazember!** — kiáltással rejtekezőből előugrott és revolverrel elsütötte. **Bán** erie — a golyó csak combját horzsolta, komoly baja nem esett — futásnak eredt és a rendőrségre menekült. A helyszínére sietett rendőrfelügyelő

azonban csak a gyilkolni akaró Berits holttestére akadt. Ugyanis Berits István látván haragosának megmenekülését, gyorsan magára fordította fegyverét és szíven lőtte magát. A 9 mm.-es golyó rögtön halálát okozta.

— **Alapszabályjövahagyás.** A belügyminiszter a „Báctóvári polgári kaszinó“ alapszabályait jövahagyó záradékkal látta el.

— **Szélhámós szabósegéd.** Prekl Antal bajai illetőségű szabósegéd, hosszabb ideig Szabadkán vállalt munkát és ezen idő alatt Kramer Antaltól gépet és szerszámokat kapott használatra. Prekl azonban a munkát hamarosan megunta és a kölcsön vett eszközöket elzalogosítva, e hó 8-án egy helybeli fiakkerostól lovat vett, amelynek vételárát részben meg is fizette, majd kisebb-nagyobb adósságokat is csinált néhány nap alatt, Hecht Jakabnéval pedig egy subát és egy lábzsákot kölcsönzött ki, tegnap pedig egy talyigát szerzett be, amelybe lovat befogta és anélkül, hogy a becsapott hitelezőtől bucsut vett volna elkocsikázott a városból. Most a rendőrség keresteteti.

— **Gyanus halálozás.** Horváth István mészél éves fiu szüleinek lakásán tegnap este gyanus körülmények között meghalt. Arcán nagy kiterjedésű égési sebek voltak láthatók. Holnap délelőtt fogják a halál ok megállapítása végett a rendőri boncolást megtartani.

— **Lopott áruk a piacon.** A polgári rendőrök ma délelőtt a piaci árusok között az egyik gyertyákat áruló egyénben, Szabó Mihály rovott multu csavargót ismerték fel és kérdőre vonták. A sarokba szorított gyertyaárus leismerte, hogy őzv. Maurer Alajosné mézesbábostól 60 drb. gyertyát lopott, amelyekből 27 darabot még meg találtak nála.

— **Betörés és lopás.** Vukovics István V. körü lakos házába tegnap este ismeretlen tettesek betörték a kapun át és felmásztak a padlásra ahonnan 40 kor. értékű lisztet loptak el és aztán megszöktek. A megindított nyomozás már a tetteseket ki is derítette Rideg Roza, Szerencse Gergely és Tóth József többször büntetett egyének személyeiben, akiket le is tartóztattak.

Forradalom Oroszországban.

Varsó, február 17.

Fraget gyáros sétakocsizásról hazatért, a ház kapujában egy munkás revolverből háromszor reája lőtt. Két golyó a kocsit találta, a harmadik golyó magát Fragetet. A munkás elmenekült. Fraget a munkásmozgalom ellenes irányzatnak egyik vezetőembere is igen népszerű ember volt.

Berlin, február 17.

A »Vorwärts« mai száma jelenti Mohilev ovisz városból, hogy ott valóságos középkori kegyetlenkedések folynak. A rendőrség elfogja az utcán a járókeleket, beviszi őket a rendőrfőnökségre és ott valósággal kinezik őket. Kitzörök a kezüket, a lábukat, levágják az orrukat és fülsüket és vesszőt futtatnak velük. Egy embernek kitölték a szemét és kitörték az ujjait. Az orvosok a rendőrfőnöknel panaszt tettek, de azzal utasította őket el, hogy velük is hasonlóképen fognak elbánni. A rendőrök két leányt meggyaláztak

és egy asszonyt a kutyák elé dobtak. A város óriási rettegésben van.

Moszkva, febr. 17.

(A pétervári távirati ügynökség jelentése.) A moszkvai egyetem hallgatóságának nagy része elhatározta, hogy nem folytatja az előadások hallgatását.

Minsk, febr. 17.

(A pétervári távirati ügynökség jelentése.) A minsk-bresti vasut körülbelül 50) munkása sztrájkba állott. 8 órás munkanapot és béremest követelnek.

Kiev, febr. 17.

A helyi egyetem orvosnövendékei egyhangulag elhatározta, hogy nem tesznek államvizsgát. Készeknek nyilatkoztak, hogy mint ötdévesek állanak a nép szolgálatába.

Reform a báli meghívókon.

Miután pedig a meghívókat tregédiáknak földolgozni bajos; regényben megírva pedig senki se olvasná el azokat — nyilvánvaló, hogy a báli meghívók számára az irodalomból csak két forma marad: a vers, vagy a humor.

Az idei báli meghívók szállitmány mind a két fajtaból hozott érdekes példányokat. Egy „Bolondok estélyének“ rendezői ezt a meghívót bocsátották ki:

„Váltó-hamisítvány.“

Kelt, mai napon — 1 korona — 1905. évi február 20-án este 3 órakor fizessen T. Czimed ezen hamisítványra Carneval herczeg Ö Fensége rendeletére:

— EGY IGAZ KORONÁT —

s ezen összeget „Bolondok estélye“ czimen saját számlájára tegye kiadásba.

Fizetendő este 8 órakor a pénztárnál vagy előbb váltott jegyért a rendezőségénél.

Egy község fiatalága dallal hívja meg a kívül czimzettek és becses családját a tartandó zártkörű jelmez és álarcos bála. A dal sikerültebb sorai ezek:

„Magas politika törje magát békén,
Hogy mi lesz belőle, kívül majd a végén!
De mi obstruáljunk, amíg tart az ex-lex,
Mert ha jön a böjt, a béke ugysis meglesz.
Föl föl ifja-vénje; dühöngjön a pártharcz.
A sok loondságot elföldi az álarcz!“

Ezekre való tekintettel mi is ajánlunk azoknak, — a kik mint kívül czimzettek szoktak szerepelni — és b. családjaiknak — egy pár még el nem kopott formát.

Eredeti formájában például, a bünvádi följelentés formája, a mely olyasformán kezdődne, hogy a kívül czimzett ur többszörös sikkasztás vádjával illetetik és a végén — természetesen, szellemesen oda lyukadna ki, hogy a kívül czimzett ur meghivatik az Erdei Kihágások Másodfoku Felebbezési Bizottságának zárt körű bolondestélyére.

Használóan hatást keltene, ha a meghívók névtelen fenyegetések alakjában sokszorosítottának. Pl.

Kívül czimzett Ur!

Saját érdekében jónak látjuk — figyelmeztetni Önt, hogy a mennyiben a Helybeli Higgadt Elemek asztaltársasága által e hó 20-án az Élveteg Láma emeleti termeiben tartandó pikniken meg nem jelenik, a bált követő napon hasba fog lövetni. A mennyiben a golyónál a tör kellemesebben érintené, kérjük ezt velünk posztresztant tudatni.

* * *

Lehetne talán a meghívókat apokrif módon, a Bud. Tud. által kibocsátatni, ilyen szöveggel.

A Bud. Tud. jelenti: Az a (hir, mintha az Öngyilkosjelöltek Klubbjának önképző- és vigalmi bizottsága által e hó 20-án rendezendő álarczosbál nem lenne tombolával és virágcsatával egybekötve, — minden alapot nélkülöző koholmány.

TAVIRATOK

A háboru.

Tókió, febr. 17. A Szahó mellett több rendbeli csatározás folyt az oroszok és japánok között. A japánok ezuttal előnyel használták a nehéz ostromágyukat. Az oroszok kombinált támadásokat intéztek, melyben gyalogság, lovasság és tüzérség vett részt, de sikerült őket vissza verni.

Tűz egy szalámigyárban.

Budapest, febr. 17. Ma hajnali öt orakor tüzet jeleztek a külső Soroksári-uton lévő Herzi-féle szalámi gyárból. Néhány perc múlva lángban állott az egész helyiség szerencsére azonban a tűz nem öltött nagy arányokat. A gyári tűzoltó telefonjelentése után, rövid idő múlva megérkezett a központi tüzőrség nagy apparátusával, majd utána a IX. kerületi tüzőrség is, s rövid munka után sikerült a tüzet lokalizálni, dacára annak, hogy a tűz átsapott a viztartány épületébe is. A tűz keletkezésének oka eddig ismeretlen. Valószínű, hogy az egyik raktárhelyiségben, amelyben tegnap egy üst alatt tüzeltek, meghuzta magát egy szikra s csak ma hajnalban lobbant lángra.

SZINHÁZ.

Miniszterválság. Berczik Árpádnak Miniszterválság című vigjátékát mutatta be tegnap szintársulatunk sikerült előadásban. Maga a vigjáték, mint irodalmi mű kifogástalan. Nem mondjuk ezzel, hogy politikai közéleti viszonyainkat, — mert ezzel foglalkozik, — olyanoknak mutatja be, mint amilyenek, de hiszen a vigjátéknak nem is rendeltetése, hogy a kiövéseket a maguk meztelenségébe mutassa be a közönségnek, mert ezzel a célzattal drámát vagy tragédiát kellene írni, hanem az, hogy nevetségessé tegyen és nevetetve javitson. Ezt pedig elérte s ezen érdeméből semmit sem von le az a körülmény, hogy a vigjáték egyes jeleneteiben vagy a szereplők jellemeinek egyes vonásaiban a közönség az első pillanatban tulzást lát. Ez a tulzás csak látszólagos és hatása futólagos. A mi értékében és véghatásában megmarad kifogástalannak.

A szereplő művészek is kifogástalanul megfeleltek feladataiknak. Egyetlen egy sem volt közöttük, akinek játéka ellen kifogást emelhetnénk. Jó volt az összjáték és a rendezés is.

TÖRVÉNYKEZÉS.

Az Erős-féle bűnügy. A szegedi kir. ítélőtábla tegnap hozott ítéletet Erős Gáspár volt szabadkai kereskedő és bűntársa, Halász Fülöp bűnügyében. Erős tudvalevőleg beszüntette fizetéseit és üzletét rokonának, Halász Fülöpnek adta el. A helybeli kir. törvényszék csalárdbukás miatt Erős Gáspárt 10 hónapi, Halászt pedig 6 hónapi börtönbüntetésre ítélte, a szegedi tábla azonban az ítéletet megváltoztatta, amennyiben Erős büntetését 3 havi, Halászt pedig 14 napi fogházra szállította le. Erős büntetését a vizsgálati fogsággal kitöltöttnek vették. A vádlottak közül csupán Halász élt az ítélet ellen felebbezéssel, azonban a főügyész mindkettőjük terhére felebbezett.

REGÉNY CSARNOK.

A SÖTÉT TITOK.

43.

— Itt maradjunk talán? kiáltottak föl önkénytelenül.

— Megvan! kiáltott Henry. Meg kell keresnünk a vizet, mely a világtól a Gangesbe vezet. Hallgass, arra vizesorgást hallok.

— Te ezt csorgásnak nevezed?

A galyak alatt széles csatornában sebes víz szelte át a kertet.

A folyás irányát követték és a kert hátulso részébe értek. Itt az egyik cserje alatt könnyű csónakra akadtak. A jóbarátok bele ültek és szabadon eresztették.

A csónakot magával ragadta a sebes ár és a sűrű vízi növények között a nyilt Gangesbe vitte.

— Hurrah! Megvagyunk mentve! kiáltott föl Róbert. Csak vihetne bennünket Kalkuttába ez a kis jármű.

— Esztelenség lenne ezt meg is kísérteni, válaszolta Róbert. Ehhez ezt a kis járművet nem használhatjuk. Ott van azonban egy másik, erre a célra alkalmas jármű.

Henry megragadta egy vizinövény indáját s ezzel a gondoláig huzta a csónakot.

— Nem lesz könnyű dolog a kormányzás, jegyezte meg, de most magunkban vagyunk és nem kell újabb hajótöréstől tartanunk.

Atléptek a gondolába és a rohanó ár nyilsebesen vitte őket a Gangesbe, miközben csak a kormánylapátot kellett igazítaniok.

A reggel beköszöntött. A nap sugarai lassan törtek az égre és ragyogták be a hullámokat. Kalkutta még sűrű ködben pihent. Még csend uralkodott, csak néha hallatszott hangos kiáltás, melyet a vízhang partról-partra dobott.

A két jóbarát tele tüdővel szivta a pompás reggeli levegőt és a vidék gyönyörűségeiben éledegettek. A Kalkuttai kikötőbe érve, több hajóst hívtak segítségül, mert ketten nem bírták megállítani nyilsebesen uszó csónakjukat.

— Ni, hiszen ez Smithwork ur gondolája, kiáltott föl az egyik hajós a gondola megpillantásakor.

— Természetesen, felelte Henry komolyan, kölcsönadta, hogy ma korán reggel idevezhessünk. Az éjt villájában töltöttük. Vissza akarjátok vinni a járművet?

— Kösse csak ide, majd reá akad.

A fiatal emberek kiköttek és a városba mentek, ahol előbb a ke-

reskedők városrészét akarták meglátogatni.

Smithwork háza elé értek. A kapus épen a kaput nyitotta ki. Ügyet sem vetve a kapusra, a házba léptek. A házban egyetlen emberrel sem találkoztak s így tetszésük szerint dolgozhattak.

— Alkalmazottainak a dolgozó szobáiban nincs mit keresnünk, vélte Henry; menjünk egyenesen az ő irodájába.

Az első, amire itt tekintetek estek, erős, tűzbiztos vasszekrény volt, mely félig a falba volt építve.

— Átkozott! Titkos lakat! mormogta Henry. Hanem azért kísértünk meg, talán mégis sikerül kinyitnunk. Minden képzelhető kulcsösszetételt megkísérlek.

Fél órai kísérletezés után megnyitott a titkos zár és néhány pillanattal később a szekrény összes tartalma az asztalra volt kiterítve.

Először is egy ötezer dollárt tartalmazó csomag került a kezük ügyébe.

— Ezt zsebre tesszük, szólta Henry és pedig minden lelkiismeretfurdalás nélkül, mert a mi jogos tulajdonunk.

Egy csomag levelet lapoztak keresztül.

— Hurrá! kiáltott föl Henry, ezt nevezem szerencsének!

— Mit találtál?

— Rochford Harold és Róbert ártatlanságának megczáfolhatatlan bizonyítékát.

Iratot nyújtott át Róbertnek, melyet ez egy pillanat alatt átfutott.

„Rochford Johntól átvettem százhetvenötezer dollárt aranyban, amely összegért a következő értékpapirokat adtam át neki...”

Most az értékpapírok jegyzéke következett, mely teljesen megegyezett a kutban talált elismervényen foglalt jegyzékkel. A jegyzék alatt a következő szavak voltak:

„Két példányban kiállított Kalkuttában. Kelt...”

Smithwork. John Rochford.”

— Most már minden világos, jelentette ki Henry, Rochford John, aki nagy üzletet kötött, Smithworknál helyezte el a pénzét, aki meg Klimpsonnak küldte Angliába.

Ily módon több százezer dollárt ki-csalhattak tőle, amiről nemcsak elismervényt adtak neki, de még talán kamatokat is fizettek. Amíg Rochford Indiában lakott, minden jól ment; de azon a napon, amelyen Rochford Anglia földjére lépett, a korsó eltört. Én legalább is egy millió dollárra becsülöm az öreg vagyonát. Ebből azonban már csak az utolsó százhetvenötezer dollár maradékára akadunk. Klimpson levele, melyben leleplez bennünket Smithwork előtt, azon a hajón érkezett Indiába, melyen mi. Ugyanaz a hajó, amelyel én Rochforddal Angliába utaztam, vitte a levelet Klimpsonnak, amelyben óvatossággal képen Smithwork a szövetségesére hamisan átirta az értékpapírokat.

Folyt. köv.

Felelős szerkesztő:

DUGOVICH IMRE.

Laptulajdonosok: A Z A L A P I T Ó K

Szerkesztőségi és kiadóhivatali telefon szám: 62.

Domszky Antal

Vendéglőjében
színházzal szemben
Vasárnap, f. hó 19-én
egy első rendű
tambura zenekar közreműködésével

tombola estély

... tartalik. ...

A gyönyörű tárgyak a vendéglő ablakában láthatók.

Kezdeté színházi előadás után

Jó ételekről és italokról gondoskodva van. — Friss csapolású kőbányai és pilóseni sör.

KIS HIRDETÉSEK.

Minden szó 3 fillér. Vastag betűkből 6 fillér. Legkisebb hirdetés 30 fillér

Lakás változás. Özv. Hamburger szülész nő lakását Petőfi-utca (csirke piac) idb Illés Antal ur házába helyezte át.

Mindenki vásároljon az Antikváriumban: Képes könyvek, ajándék könyvek, képes levelezőlapok drbjá 1 kr. levél papírok, emlék könyvek bámulatos olcsón az Antikváriumba Szabadkán Petőfi u. 88 sz. Blum háza gymnasium átellenében. Kölsönkönyvtár havi 30 kr. díj. Hangjegyek, könyvek használtak éte tnek és eladatnak.

Villamos zseblámpák részére képviselek magas jutalékkal felvétetnek Brazda et Co. Wien, V. 2 Schön Brunnerstr. 113.

Kedvező feltételek mellett czimbalom-órákat ad egy szakképzett czimbalom-tanító. Czím a kiadóban

Eladó egy nagykiterjedésű szőlő a rajta lévő házzal. Cím a kiadóban.

Vizsgázott özdouyvezető egy magyarországi hegyi vasut részére kerestetik. Kimerítő ajánlatok bizonyítványmásolatokkal ellátva B. Z. 3996. j. alatt Heinrich Schalek Wien I. Wollzelle 11. küldendők.

Egy fiatal segéd a fűszerszakmából kerestek, aki a magyar és szerb nyelvet tökéletesen bírja Cím a kiadóhivatalban.

Fajalma. Kiváló szép, legnemesebb faj almát szállítok, kilóját 50 fillérjével; ötkilós mintakosárral bérmentesen 350 koronáért. Mertz Károly, Nagyváradon.

Biztos jövő ügyes kereskedőnek. be-rendezek rőfös, rövidáru és cipő fióküzletet május hó 1-ére, 2-3 ezer korona biztosíték mellett, Neumann Eleknel, Kaposváé, ugyanitt egy fiatalabb segéd azonnal felvétetik

Előkelő rész. vénytársaság érettségizett, a magyar és német nyelvben, valamint a gépirásbau jártas gyakornokot keres. Ajánlatok „Jövő 3774” szám alatt Schwarz József központi hirdető irodájába (Marokkai-utca) címzők.

„Hely és idő”-nek, „Fekete szemű”-nek, „Piros szegfű”-nek és Reménytelen özvegynek levelők van a kiadóhivatalban.

Üzlet megnyitás!

A ki elegánsan és olcsón akar ruházkodni, az forduljon

Faragó cég női- és gyermekruha üzletéhez Gőzfürdő-utca Sugár Béla mellett, **a hol**

mindig a legdivatosebb női bluzok, pongyolák, felső- és alsószoknyák, reform női és mindenfajta női köntények, női ingek és gyermekruhák nagy választékban kaphatók. Tisztelettel

Faragó M.,

edénypiac, Batthányi- (Gőzfürdő) utca Sugár Béla mellett.

LAKÁS HIRDETŐ.

50 fill. Egy fill. 50 lakás hirdetés!

Főposta közelében 3 kisebb-nagyobb úri lakás kiadó Cím a kiadóhivatalban.

Keresek a főtéren közelében 2-3 szobás úri lakást Cím a kiadóhivatalban.

Butorozott utcai szoba a főtéren kiadó. Cím a kiadóhivatalban.

Kiadó a Bercsényi-utcában május 1-től egy nagyobb, szép villanyos pincehelyiség. — Cím a kiadóhivatalban.

Tiszt uraknak alkalmas az új honvédlaktanya közelében, egy igen szép lakás istállóval kiadó. — Cím a kiadóhivatalban.

Kiadó lakás. Közel a piachoz Kölcsei utca 255. sz

egy úri lakás külön bejárattal, az udvarban jó ivóviz, 2 szoba, egy előszoba, konyha, pince, éléskamra, padlás, május 1-től kiadó.

Deák-utcában egy emeleti lakás kiadó május 1-től. — Cím a kiadóban.

Butorozott szoba főtéren, városházzal szemben előszobával, villanyvilágítással, erkélyvel azonnal kiadó.

Felvilágosítás kapható Kunetz Kálmán üvegkereskedésében.

Petőfi-utcában egy szép emeletes úri lakás május 1-től kiadó. Cím a kiadóban.

Keresek egy 2 szobás lakást a főtéren közelében. Bővebbet a kiadó.

KIADÓ LAKÁS! Az ujonnan épített honvéd laktanya közelében egy különálló úri lakás, mely áll több szobából, mellékhelyiségekkel, istállóval és kerttel május hó 1-től kiadó.

Vasutal szemben levő házamban három szobás lakás kiadó. Lichtneckert Károly.

4 szobából és egy alkófból álló úri lakás nagy-mellékhelyiségekkel a Széchenyi-téren május hó 1-től kiadó. Címe a kiadóhivatalban.

Schicht-Szappan

„szarvas” vagy „kulcs”

Jeggyel legjobb, legkiadósabb s ennélfogva legolcsóbb szappan. — Minden káros alkatrészekből mentes.

Mindenütt kapható!

!!! Bevásárlásnál különösen arra ügyeljünk, hogy minden darab szappan a „Schicht” névvel és a fenti védjegyek egyikével legyen ellátva. !!!